

***R Axelsson,
B Holmlund,
R Jacobsson,
K G Löfgren & T Puu:***
Resursfördelningsteori

Resursfördelningsteori (Studentlitteratur 1989) är en nyutkommen lärobok för A-nivå i nationalekonomi. Den har utarbetats av ekonomer verksamma eller tidigare verksamma vid Umeå universitet och har där använts i en preliminär version.

I boken behandlas de grundläggande resursfördelningsproblemen för en marknadsekonomi med knappa resurser. Man diskuterar de centrala frågorna om vad som skall produceras och hur det skall produceras, vem som skall erhålla produktionsresultatet och när konsumtion skall ske.

Boken börjar med en beskrivning av hushållet som en enhet och dess valmöjligheter i en marknadsekonomi vad gäller inköp av varor och försäljning av produktionsfaktorn arbete. Indifferenskurvor, utbudskurvor och efterfrågekurvor härleds på gängse vis. I kommande kapitel beskrivs därefter den andra beslutsenhetens, företagets, valmöjligheter vad gäller utbud av produkter och köp av produktionsfaktorer. Företagets produktionskurvor, isokvanter, isokoster etc härleds ingående och på ett lättbegripligt sätt.

Därefter fortsätter författarna med att beskriva företagets beteende på varumarknaden och faktormarknaden under de villkor som gäller för fullständig konkurrens. Villkoren för fullständig konkurrens diskuteras och man visar hur företagets intäkter, utbud och efterfrågan bestäms under vinstmaximeringsantagandet och hur detta tillsammans med hushållens beteende vad gäller utbud och efterfrågan bestämmer marknadspriserna i en mark-

nadsekonomi. Man visar också hur skatter, priskontroll och subventioner påverkar utbud och efterfrågan.

Därefter behandlas allmän jämvikt, till skillnad från den partiella jämviktsanalys som gjorts i tidigare kapitel liksom ekonomisk effektivitet. Man diskuterar de vanligaste välfärdsekonomiska begreppen och visar bl a hur Pareto-optimalitet nås och under vilka villkor Pareto-optimalitet gäller.

De stränga antagandena för en perfekt fungerande marknadsekonomi är inte uppfyllda i de existerande marknadsekonomierna och fullständig konkurrens ger inte en sann bild av verkligheten. Författarna fortsätter därför med att beskriva de vanligaste imperfektionerna i ekonomin och negativa allokeringseffekter på samhällsekonomin. Situationen med monopol, oligopol och monopolistisk konkurrens beskrivs. Vidare diskuteras vilka åtgärder som kan vidtas för att minska de samhällseliga förlusterna vid ofullständig konkurrens. Författarna har lagt förhållandevis stor vikt vid att beskriva dessa avsteg från den fullständiga konkurrensen och särskilt avsnittet om monopolsituationen är utförligt.

Andra avvikelser från fullständig konkurrens såsom kollektiva varor och externa effekter bereds också plats. Speciell tonvikt är lagd på miljöekonomi. Författarna beskriver hur storleken på externa effekter kan bestämmas och vilka allokering förluster som uppkommer pga dessa effekter. Man jämför också de ekonomiska effekterna av avgifter kontra kvantitativa regleringar på miljöförstoring.

Sist behandlas även hushållens sparande och investeringar i ett särskilt kapitel.

Boken i sin helhet är klar och övergripbar på ett fornämligt sätt. Indelningen är lättöverskådlig och varje område börjar med en vägledande text. Man har medvetet valt att vara mycket figurtät för att eleverna skall känna igen de grafiska illustrationer lärarna visar på lektionerna. Detta

gör att texten är lättare att följa och ökar förhoppningsvis förståelsen av innehållet. Dock kunde rubriker på figurerna vara på sin plats liksom en figurförteckning då de som sagt är många till antalet.

En annan poäng är att man till viss del använder sig av exempel från det svenska samhället (tex den svenska hyresregleringen) och att man i tidens anda lägger något större vikt vid miljöekonomi och externa effekter än vad som är brukligt. Det är också positivt att man använder flertalet av de vanligaste engelska facktermerna tillsammans med den svenska översättningen.

Slutligen måste man kanske ändå fråga sig vilket syfte en ny lärobok för denna nivå fyller. Det finns redan ett stort antal läroböcker i mikroteori för denna nivå. Några revolutionerande skillnader mellan dessa och Axelsson med fleras nya lärobok i resursfördelningsteori kan knappast skönjas.

Fil kand *EVA JULIN*
Nationalekonomiska institutionen
Göteborgs universitet